

ZÁKLADY EKONOMIE

- vyučující: jandova@mail.muni.cz
- konzultační hodiny: pondělí 10.00-11.00
- 3/0 = 14:35-16:50, 5 kreditů
- ukončení: písemná zkouška
- literatura:
 - HOLMAN, R.: Základy ekonomie pro studenty vyšších odborných škol a neekonomických fakult VŠ
 - MANKIW, N. G.: Zásady ekonomie
 - ppt v ISu (Studijní materiály PEZE)

1

**ZÁKLADNÍ
PRINCIPY
EKONOMIE**

Ekonomie

- z řeckého „ten, kdo spravuje domácnost“
- = věda zkoumající, jak společnost obhospodařuje své vzácné zdroje
- X ekonomika
- základní principy ...

Rozhodování subjektů

- Volba mezi alternativami
 - efektivnost X rovnost
- Cena něčeho je dána tím, čeho se musíte vzdát pro jeho získání
 - srovnávání nákladů a přínosů různých alternativ
 - náklady obětované příležitosti
- Racionální lidé uvažují v mezních veličinách
- Lidí reagují na podněty
 - mezní příjem převyšuje mezní náklady

Jak probíhají interakce mezi lidmi

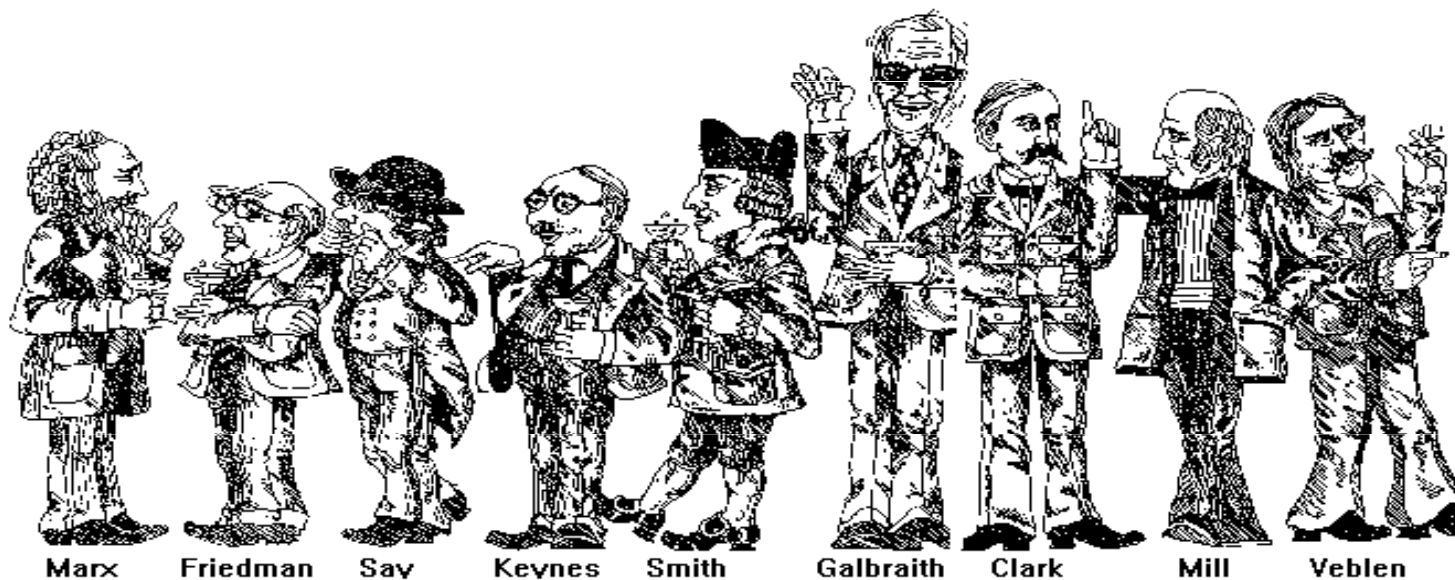
- Obchodem si mohou polepšit obě strany
- Trhy jsou **obvykle** dobrým způsobem organizace ekonomické aktivity
 - tržní ekonomika
 - neviditelná ruka trhu
- Vlády **mohou** někdy zlepšit výsledky fungování trhu
 - tržní selhání (externality, tržní síla)

Jak funguje ekonomika jako celek

- Životní úroveň závisí na schopnosti země vyrábět statky a služby
 - produktivita
- Tiskne-li vláda moc peněz, ceny stoupají
 - inflace
- Krátkodobě lze volit mezi inflací a nezaměstnaností
 - Phillipsova křivka

Ekonomie vás naučí ...

- ... přemýšlet o alternativách
- ... ohodnotit náklady dané volby
- ... pochopit vazby mezi určitými událostmi

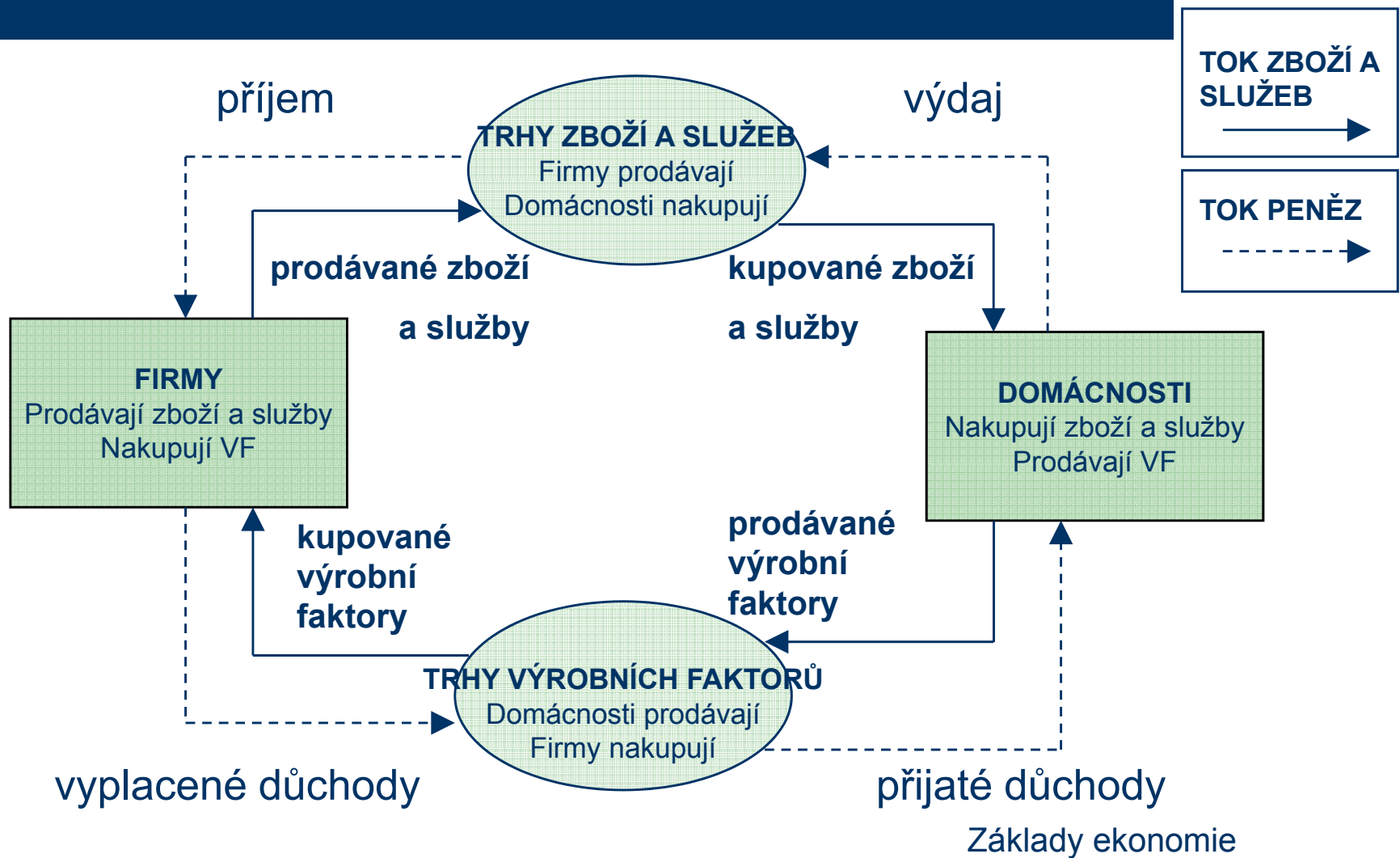

<http://www.business.unr.edu/faculty/parker/econ102/economists.gif>

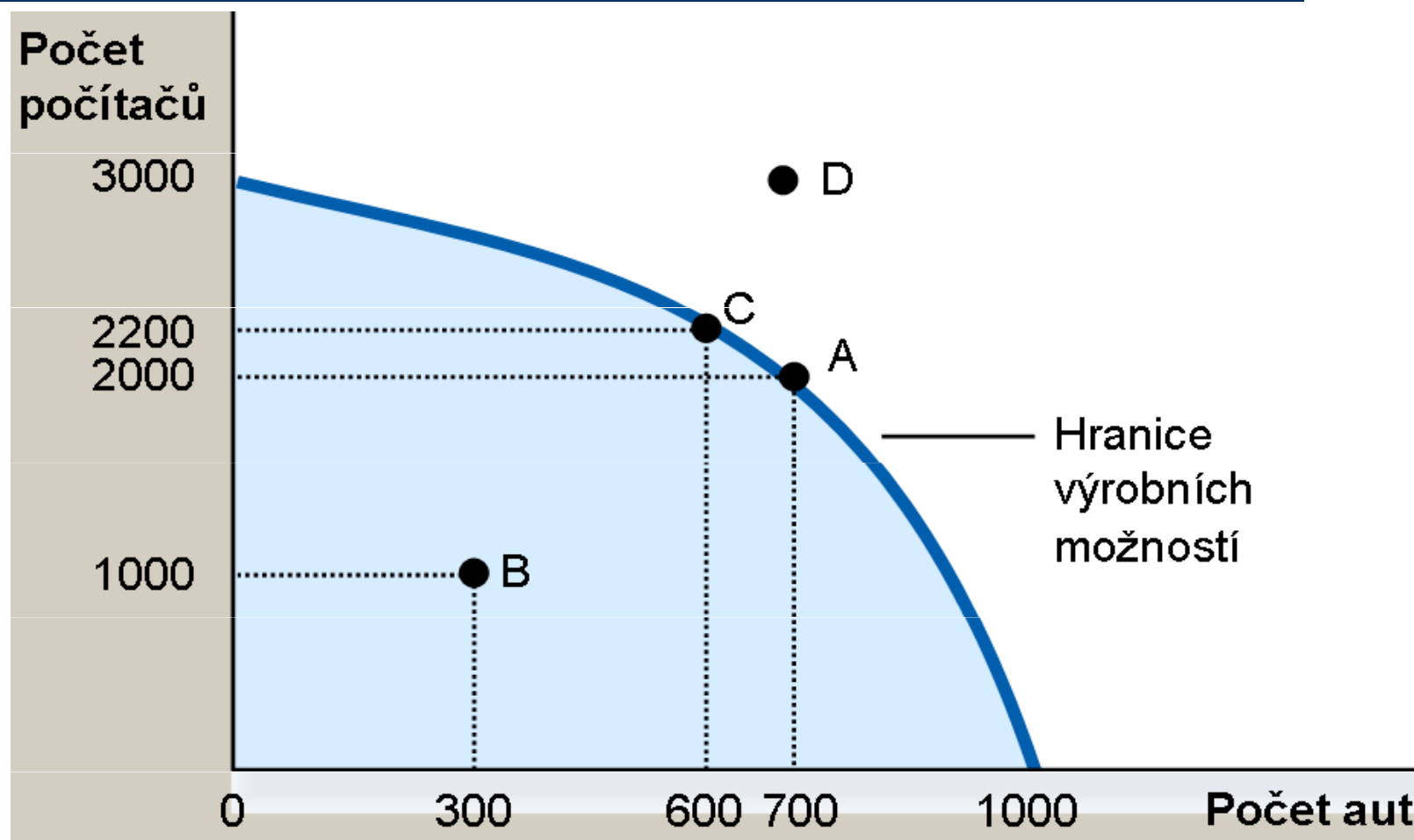
Ekonomie jako věda

- Metody
- Role předpokladů
 - ceteris paribus
- Modely – zjednodušení reality
- Pozitivní X normativní soudy
- Mikroekonomie X makroekonomie

Ekonomický koloběh

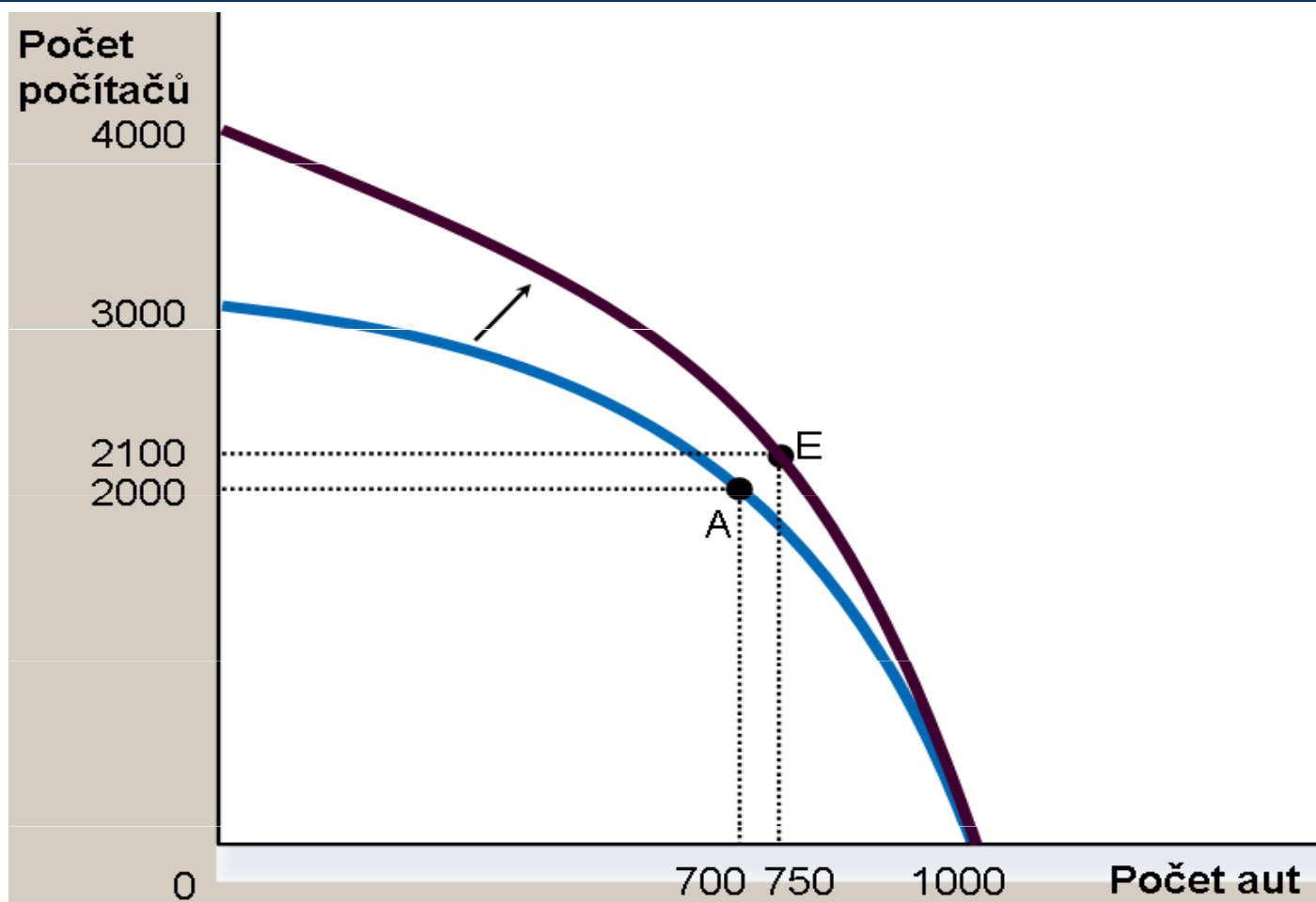
Hranice výrobních možností

Co zachycuje hranice výrobních možností?

- Efektivitu
- Alternativy
- Náklady obětované příležitosti
- Ekonomický růst

Posun hranice výrobních možností

Neshody ekonomů

- Rozdíly ve vědeckých soudech
 - platnost alternativních teorií
- Rozdíly v hodnotách
 - spravedlnost?
- Vliv „amatérů“

Kde panuje shoda?

1. Cenový strop u nájemného snižuje kvantitu a kvalitu dostupného bydlení. (93 %)
2. Cla a dovozní kvóty většinou snižují všeobecný ekonomický blahobyt. (93 %)
3. Pružné a plovoucí měnové kursy poskytují efektivní mezinárodní peněžní uspořádání. (90 %)
4. Fiskální politika (tj. snížení daní anebo zvýšení státních výdajů) funguje jako významný stimul pro ekonomiky, které jsou pod hranicí produkčních možností. (90 %)
5. Má-li být státní rozpočet vyrovnaný, měl by být vyrovnaný spíše po uplynutí cyklického období než v jednoletém intervalu. (85 %)
6. Platby v hotovosti zvyšují blahobyt příjemců více než sociální dávky v naturáliích ve stejné hodnotě. (84 %)
7. Velký federální státní dluh má negativní dopad na ekonomiku. (83 %)
8. Minimální mzda zvyšuje nezaměstnanost mládeže a nekvalifikovaných pracovníků. (79 %)
9. Vláda by měla restrukturalizovat sociální systém tak, aby více odpovídal „záporným daním z příjmu“. (79 %)
10. Daně za znečištění a obchodování s odpadem představují lepší přístup než kontrola znečištění systémem nejvyšších hranic povoleného znečištění. (79 %)

Zdroj: Richard M. Alson, J. R. Kearl a Michael B. Vaughn: Is there a Consensus among Economists in the 1990's? *American Economic Review*, květen 1992, s. 203–209.